

Suomen uusiutuvien merituulivoimaa koskevat eduskunta- vaalitavoitteet

Eduskunta-
vaalit 2027

Teolliset investoinnit edellyttävät merituulivoimaa

MERITUULIVOIMA on edellytys raskaan teollisuuden sähköistymiselle sekä uuden sähkö-intensiivisen teollisuuden, kuten vedyn ja sen jalosteiden, kasvulle Suomessa. Se tarjoaa kilpailukykyistä ja päästötöntä sähköä teollisuuden kasvavaan tarpeeseen, vahvistaa energian toimitusvarmuutta ja omavaraisuutta sekä tasapainottaa sähköjärjestelmää. Suuret ja tehokkaat merituulivoimakokonaisuudet voivat tuottaa tehoa ydinvoimalan mittaluokassa.

Merituulivoimalle luotava tiekartta

SUOMEN tulee määritellä selkeästi, kuinka paljon merituulivoimaa rakennetaan tulevana vuosina ja millä toimenpiteillä tavoitteisiin päästään. Kunnianhimoiset ja uskottavat kapasiteettitavoitteet sekä tiekartat ovat keskeisiä, sillä ne osoittavat sitoutumisen merituulivoimaan ja luovat ennustettavuutta markkinoille.

KANTAVERKKO on kriittistä infrastruktuuria, jonka tulee ulottua myös merialueille ja olla kantaverkkoyhtiön omistuksessa. Kantaverkon ulottaminen merelle loisi merituulivoimalla samat toimintaedellytykset kuin maalla tuotetulle sähkölle ja parantaisi hankkeiden kilpailukykyä Euroopan markkinoilla. Useilla Euroopan markkinoilla kantaverkko ulottuu jo merelle, ja vastaava ratkaisu parantaisi suomalaisten merituulivoimahankkeiden kilpailukykyä.

MERITUULIVOIMA etenee kohti markkinaehtoisuutta, mutta nykyinen geopoliittinen epävakaus on merkittävästi kasvattanut raaka-aine- ja rahoituskustannuksia. Valtio voi vaikuttaa rahoituskustannuksiin vähentämällä merituulivoimahankkeisiin liittyviä riskejä. On tärkeää, että Suomi selvittää räätälöityjen verokannustimien, hinnanerosopimusten (CfD), sekä muiden mahdollisten instrumenttien käyttöä merituulivoimahankkeiden riskien vähentämiseksi ja tarvittavan pääoman houkuttelemiseksi.

Merituulivoiman sääntely-ympäristö kuntoon

LAINSÄÄDÄNNÖN tulee vahvistaa merituulivoiman rakentamisedellytyksiä Suomessa vähentämällä hankkeiden riskejä ja epävarmuutta. Tämä olisi mahdollista seuraavilla muutoksilla:

- **Vesilupamenettelyyn tarvitaan enemmän joustavuutta merituulivoimahankkeille**, sillä nykyinen lainsäädäntö ei tunnista eikä ota huomioon merituulivoimateknologiaa. Nykyinen lainsäädäntö luo merkittävän taloudellisen riskin hankekehittäjälle ja voi estää hankkeen etenemisen jo lupavaiheessa. Merituulivoimahankkeille on ominaista teknologian kehittyminen ja lähtötietojen täsmentyminen lupaprosessin aikana, mikä edellyttää lupapäätöksiltä riittävää joustavuutta.
- Viranomaisten vaatimuksia ympäristövaikutusten arviointimenettelyjen laajuudesta tulee kohtuullistaa. Laadukkaat YVAt ovat tärkeitä, mutta nykyiset kohtuuttomat viranomaisvaatimukset johtavat tarpeettoman laajoihin selostuksiin, jotka heikentävät olennaisten vaikutusten tunnistamista. Arvioinnin kohdentaminen merkittäviin tai todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin parantaa menettelyn vaikuttavuutta ja viranomaisten resurssien käyttöä.
- **Merituulivoiman kiinteistövero tulee kohtuullistaa vastaamaan maatuulivoimaa suhteessa tuotettuun sähkön määrään (€/MWh)**. Kiinteistöveron taso määräytyy investointi- ja rakentamiskustannuksista, jotka ovat merituulivoimalassa huomattavasti maatuulivoimalaa kalliimmat. Tällä hetkellä merituulivoimalasta maksetaan kolminkertaisesti kiinteistöveroa suhteessa maatuulivoimalaan. Kohtuullistamisen jälkeenkin merituulivoima tuottaa kunnille maatuulivoimaa enemmän verotuloja.
- Merituulivoimaloiden purku- ja ennallistamisvaatimuksissa on varmistettava, etteivät toimenpiteet aiheuta ympäristölle suurempia haittoja kuin rakenteiden jättäminen paikalleen.
- Talousvyöhykkeen lainsäädäntöä tulee muuttaa siten, että kilpailutuksilla on mahdollisuus onnistua.
 - Asetusluonnoksen kohtuuttoman korkeat edistämismaksut (10 vuodessa 37 miljoonaa euroa) ovat haaste, sillä kilpailutuksen voittaja vastaa itse kaikista selvityksistä ja luvituksen kustannuksista. Kilpailutettaviin alueisiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia kilpailutuksesta luvituksen loppuun saakka. Kohtuuttoman korkea edistämismaksu yhdessä korkean riskitason ja kalliiden kehityskustannusten kanssa tekee hankkeesta käytännössä toteutuskelvottoman.
 - Talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeiden rahoitettavuudelle tulee luoda edellytykset mahdollistamalla hankealuetta koskevien oikeuksien vakuuskäyttö. Nykylainsäädännössä ei ole keinoa käyttää talousvyöhykkeelle rakennettavaa voimalarakennusta maatuulivoima tai aluevesien merituulivoimaa vastaavalla tavalla vakuutena rahoitusta vastaan eikä oikeutta hankealueeseen lainkaan. Tämä nostaa hankkeiden rahoituskustannuksia kohtuuttomasti ja voi siten estää hankkeiden toteutumisen.